

Páll Danielsen og Jens Zacho Böye

DEN FORBUDTE PLANET

Koreografi: CHRIS BLACKWELL

Musikalske arrangementer: ANDERS BARFOED, MARIUS DAHL KNUDSEN & BJØRN CHRISTENSEN

> Sanginstruktion: LISE DANDANELL

Rockmusical af Bob Carlton

Bearbejdelse: MADELEINE RØN JUUL & HANS KRAGH-JACOBSEN

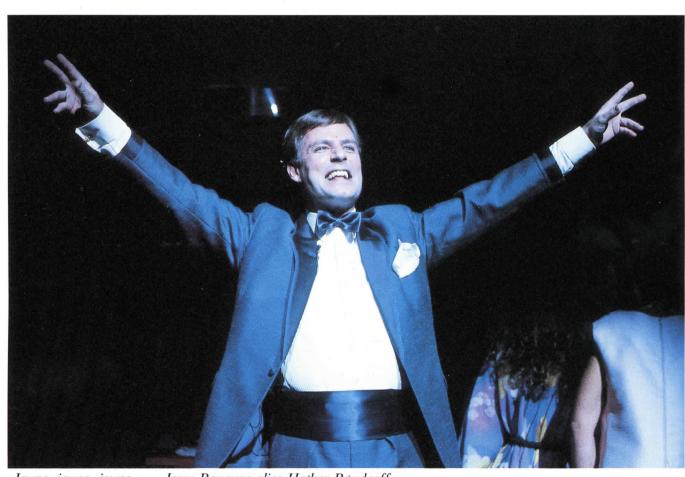
Iscenesættelse: MADELEINE RØN JUUL

Oversættelse: HANS KRAGH-JACOBSEN Scenografi: ERIK SÖDERBERG

Kostumer: CECILIA LAGERGREN WINGÅRD

> Lysdesign: NIELS EMIL LARSEN

> > Lyddesign: JENS RAVN

»Jawsa, jawsa, jawsa« . . . Jerry Bonanza alias Hother Bøndorff

Forestillingens varighed ca. 21/2 time incl. pause.

Teaterforlag: Strakosch og Nordgreen Premiere på Cambridge Theatre, London: 18. september 1989 Danmarkspremiere på Aarhus Teater Store Scene 21. september 1991 Repremiere på Aarhus Teater Scala 21. november 1992

Medvirkende:

Jerry Bonanza: Studievært	HOTHER BØNDORFF
Hilmar Hudegaard: Kaptajn Tempest	ANDERS BAGGESEN
Preben Preset: Dr. Prospero	JENS ZACHO BÖYE
Hanne Stella: Know-how-officer	DORTHE HANSEN
Suzie Birk: Miranda	CHARLOTTE FICH
Albert Großmann: Cookie	MICHAEL HASSELFLUG
Jean Dé Petersen: Bådsmand Arras	PÁLL DANIELSEN
Leif G. Lundsblad: Ariel	BUE WANDAHL
Tony Melborg Lorentzen: Kapelmester/navigationsofficer	ANDERS BARFOED
Robert Melborg Lorentzen: Besætningsmedlem	CLAUS CARLSEN
Cai Sjaffelitzky De-Mukadell: Besætningsmedlem	ANDERS ERRBOE
Johnny Møggreb: Besætningsmedlem	MARIUS DAHL KNUDSEN
Folmer fra Trøjborg: Besætningsmedlem	HENNING A. JØRGENSEN
Ditlevsen: Besætningsmedlem	BJØRN CHRISTENSEN
Charlie Bip-Bip: Kameramand	LARS BERG
Heidi: Suffløse	BIRGITTE HANSEN
Charlie Check: Regissør	STEEN BOUTRUP

Forestillingsleder: Steen Boutrup Instruktørassistent: Thomas Hedemann

Suffli: Birgitte Hansen Repetitør: Søren Dahl

Afvikling lys: Per H. Olsen, Thomas Van Norde Afvikling lyd: Jens Ravn, Andreas Carlsen

Videoproduktion: Saks Film

Videoproducer: Thomas Hedemann

Programforside: Nils Henrik Pedersen

Foto: Hans Bølcho

Programredaktion: Jørgen Heiner og Jørn Rasmussen

Tryk: Kannike Tryk A/S, Århus

Forestillingens musiknumre er indspillet live på kassettebånd, som kan købes på teatret Belysningsmester: Niels Emil Larsen

Tonemester: Jens Ravn Scenemester: Kai Johansen Malersal: Anne-Marie Kjær

Skræddersal: Hanne Gissel, Mehmet Hilmi

Frisør: Britta Nygaard

Rekvisitører: Viggo Bay, Lars Stadsholt

Overregissør: Steen Boutrup Teknisk chef: Jørn Walsøe Teaterchef: Palle Jul Jørgensen

Sponsor for Aarhus Teater:

Hep Hep for Shakespeare

Af Jørgen Heiner

Se 'å få check på Shakespeare. Sig det, han har sagt. Bar' træk på Shakespeare. Du får kvinden i din magt!

Citatet stammer fra Cole Porters musical-hit fra 1948 – *Kiss Me, Kate* – en af musicalhistoriens største succes'er over hele verden. Den bygger på Shakespeares *Trold kan Tæmmes* og er historien om den hidsige og dejlige Katrine, der skal tæmmes af elskeren Petruchio. Hos Cole Porter er handlingen flyttet frem til nutiden og udspilles på et teater, hvor et skuespillerpars ægteskabelige bryderier spejler Shakespeare-komediens elskovskonflikter i en sådan grad, at teater og virkelighed støder sammen og slår farverige gnister – og Cole Porters melodier fængede så stærkt, at de blev evergreens.

Både før og siden har Shakespeares dramatik været en uudtømmelig kilde og grundlaget for utallige shows, operaer og balletter, men det var med musicalen *Drengene fra Syracus* (1938) af Richard Rodgers og Lorenz Hart, at en Shakespeare-tekst – her *The Comedy of Errors* – for første gang blev benyttet inden for denne genre. Rossini og Verdi havde tidligere dristet sig til at skrive operaer over Shakespeare, mens musicalteatret trods alt aldrig havde haft den »frækhed at forgribe sig« på den store, gamle digter.

Nu var begyndelsen imidlertid gjort, og mange Shakespeare-inspirerede musicals skulle følge efter – både store succes'er og dundrende fiaskoer.

Mest elsket og nok oftest spillet er Leonard Bernsteins verdenskendte *West Side Story* (1957) – efter Shakespeares tragedie om *Romeo og Julie*, og om familiefejder i renæssancens Verona.

Musicalens handling er flyttet til 1950'ernes Manhattan. Den udspilles mellem rivaliserende bander, og gadekampene afdækker sociale og etniske problemer blandt New Yorks ungdom – temaer, som tidli-

gere var helt utænkelige inden for musicalens verden. Men kærlighedshistoriens tragiske afslutning og billedet af 50'ernes voksende ungdomskonflikter fængede på en ny og chokerende måde – stærkt understøttet af melodiernes gennemslagskraft og dansenes moderne og rytmiske styrke.

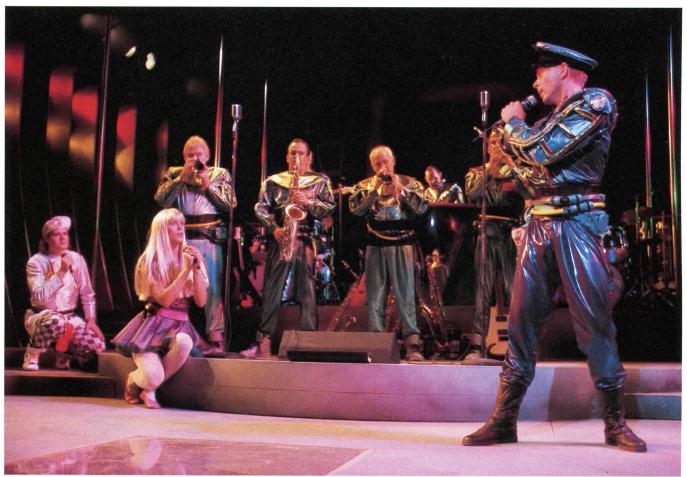
Med denne helt enestående succes, der kom op på alverdens teatre i de følgende årtier og frem til i dag, skulle der gå nogle år, inden andre teaterfolk havde mod nok til atter at vende sig mod Shakespeare. Men det skete i 60'erne, efter rockmusikkens gennembrud, og det nye musikalske billede viser sig i bl.a. rockmusicalen *Your Own Thing* (1968) efter Shakespeares *Helligtrekongersaften*.

Også den engelske rockmusik læste Shakespeare og greb dristigt fat i Othello-historien og skabte et farve- og lydshow, et nutidsdrama om ondskab, dumhed, sex, racisme og profit – en forrygende og rystende rockmusical med titlen *Catch My Soul* (1970). Senere har også den berømteste danske prins fået sin musical – *Rockabye Hamlet* (1976), ligesom komedien *Two Gentlemen of Verona* er blevet benyttet – og *Twelfth Night* og *Comedy of Errors* endda flere gange.

Et af de seneste og friskeste skud på musicalstammen er *Den Forbudte Planet*, der bygger på Shakespeares *Stormen* og i England blev lanceret som Shakespeares »eneste musicalmanuskript« – og tillige tildelt den fornemme Laurence Olivier-pris 1990 som årets bedste musical.

Jo, William Shakespeare – renæssancens store og frodige digter og dramatiker – er altid god. Eller som det siges i *Kiss Me*, *Kate*:

Hep Hep for Shakespeare. Han gør livet let! Komplet! Og fra A til Z! I plet!

Michael Hasselflug, Charlotte Fich og Anders Baggesen i forgrunden

Dorthe Hansen, Páll Danielsen, Anders Baggesen, Charlotte Fich, Jens Zacho Böye og Michael Hasselflug med Anders Errboe i baggrunden

It's only rock'n'roll...

Af Poul Martin Bonde

Lad mig bare sige det som det er. Jeg er slet ikke gammel nok til at ha' et forhold til den her musik. Der var ikke engang tænkt på mig, da Elvis Presley tilbage i 50'erne for første gang vred hofterne i ekstase og dermed fortalte alle der lyttede, at musik kan være lig med sex. Det år, jeg kom til verden på Fødselsstiftelsen i Århus, havde Jerry Lee Lewis indspillet *Great Balls of Fire*, uden at jeg egentlig tror, at de to ting havde noget med hinanden at gøre. Jeg var 6, da Them, med den senere så legendariske Van Morrison, indspillede *Gloria* og dermed sikrede pigebarnet en evig plads i rockhistorien. Og jeg var 8 og kun interesseret i piger som nogen man kunne rykke i fletningerne, da James Brown stolt bekendtgjorde *It's a Man's World!*

Og alligevel ligner sangtitlerne i denne musical også soundtracket til min ungdom – og det skulle undre mig meget, om en del af disse rockperler ikke også vil være at finde i det kollektiv af ligesindede rockelskere, jeg håber at blive gammel på.

Musikken i *Den Forbudte Planet* er nemlig på én gang historien om rockens fødsel og tidlige opvækst og – for en stor del af sangenes vedkommende – samtidig langtidsholdbar årgangsrock, med historier om evigtgyldige emner som dans, knuste teenagehjerter, oprør og forelskelse og hvad deraf følger. Dét handlede sangene om i 50'erne og 60'erne, og det handler de sange, der skrives i dag, såmænd også om. *Good Vibrations* hedder den Beach Boys-sang, der blev plads til i forestillingen – og meget bedre beskrivelse af, hvad det hele drejer sig om, er mere end svær at lave.

For mig har rockmusik altid været både tilflugt og udvej. Når der var ballade med forældrene eller kæresten skredet og skolen værre end nogensinde, så var der ikke andet at gøre end at smække med døren og putte noget rock i spillen og spille højt. Og synge til spejlet og spille luftguitar og drømme om den karriere som rockmusiker, der ville få dem alle sammen til at spærre øjnene op og fortryde deres urimelige behandling af stjernen som ung. We've Gotta Get Out of this Place sang The Animals og formulerede enhver undertrykt teenagers inderste følelser og

drømme om at stikke af fra hele lortet. Og det blev forstået af enhver, uanset om hjemstavnen hed Newcastle, New York eller Nørre Nebel.

Only the Lonely sang Roy Orbison og leverede det perfekte lydspor til mit knuste hjerte, der på underlig vis helede igen og for en tid, urimeligvis gjorde Roy overflødig. Men så blev det heldigvis knust igen, og Roy Orbison tilgav, var trofast og kunne endnu en gang give trøst til en af de faldne på kærlighedens slagmark. She's Not There sang The Zombies, og jeg husker en aften på et værelse i Viborg, hvor lyset var slukket og alting tilladt. Desværre var vi 5 drenge og 3 piger – og simpel hovedregning siger 2 drenge i overskud, hvoraf jeg uheldigvis var den ene. Det eneste, der var at gøre, var at ryge cigaretter og prøve at lade The Zombies overdøve lyden af tungekys og teenagerlove. »Let me tell vou 'bout the way she looks/the way she acts/and the colour of her hair...« Via lyden ku' jeg se hende, fornemme hende og nærmest smage hendes læber. Skratch knas puff... og den musikalske luftspejling forsvandt med lyden af en plade, der bare stod og kørte i sidste ridsede rille. Tilbage til virkeligheden.

Og sådan kunne mange garanteret berette om deres oplevelser med de sange, der er så væsentlig en del af denne forestilling. Og så er det da hamrende ligegyldigt, om musikken er lavet dengang mor var dreng og far havde budplads og tiderne var helt anderledes og pengene ikke sad så løst og man både lærte at skrive og regne i skolen – og en hel masse andet af samme skuffe. De 22 sange, der er plads til i Den Forbudte Planet, har for størstedelens vedkommende overlevet i mere end 25 år - og det har de udelukkende, fordi drømmene, lysterne og lasterne ikke har ændret sig synderligt i den mellemliggende periode. Rock fra dengang for længe siden overlever kun, fordi nogen holder den i live – nemlig dem, der bli'r ved med at lytte til den og dem, der lytter for første gang, bli'r fanget af musikken og holder den

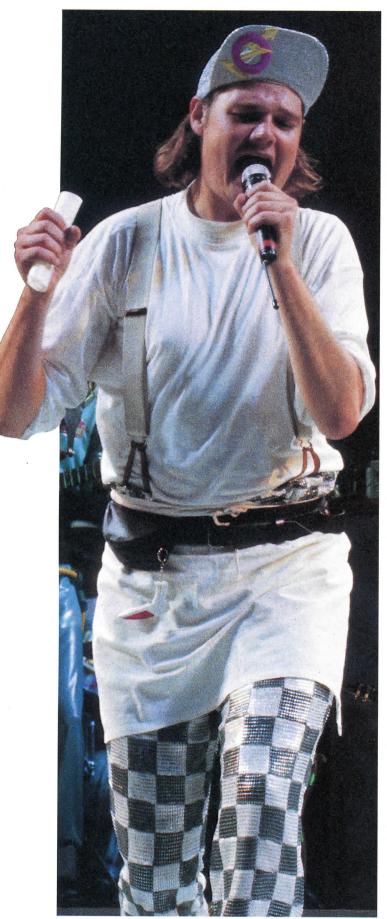
Og måske er det bare rock'n'roll – men det er med en hel del på samvittigheden...

Bue Wandahl, Dorthe Hansen og Michael Hasselflug

Páll Danielsen, Anders Baggesen, Bue Wandahl og Michael Hasselflug

Michael Hasselflug

Musikken

Forestillingens numre - og de grupper og solister, der oprindelig indspillede dem:

> WIPE OUT The Surfaris

IT'S A MAN'S WORLD James Brown

GREAT BALLS OF FIRE Jerry Lee Lewis

DON'T LET ME BE MISUNDERSTOOD The Animals

> GOOD VIBRATIONS The Beach Boys

AIN'T GONNA WASH FOR A WEEK **Brooke Brothers**

I'M GONNA CHANGE THE WORLD The Animals

TEENAGERS IN LOVE

Frankie Lymon and The Teenagers

YOUNG GIRL

Gary Puckett and The Union Gap

SHE'S NOT THERE

The Zombies

ALL SHOOK UP **Elvis Presley**

GLORIA Them

GLORIA (reprise) Them

WHO'S SORRY NOW

Connie Francis

TELL HER

The Exciters

ROBOT MAN

Connie Francis

SHAKE RATTLE AND ROLL **Bill Haley and The Comets**

GO NOW

The Moody Blues

ONLY THE LONELY

Roy Orbison

THE YOUNG ONES

Cliff Richard

WE'VE GOTTA GET OUT OF THIS PLACE The Animals

WIPE OUT (reprise)

The Surfaris

TELSTAR The Tornados

HEY MR. SPACEMAN

The Byrds

MONSTER MASH

Sha-na-na

GREAT BALLS OF FIRE (reprise)

Jerry Lee Lewis

TELSTAR CHA-CHA-CHA OG DIVERSE UNDERLÆGNINGSMUSIK:

Tony Melborg Lorentzen alias kapelmester

Anders Barfoed

Michael Hasselflug og Dorthe Hansen

Hother Bøndorff, Jens Zacho Böye, Dorthe Hansen og Michael Hasselflug

Min forbudte planet

Af Hans Kragh-Jacobsen

Man tager Shakespeare, science-fiction og rock n' roll og rører det rundt på en scene under passende temperatur. Det lyder som en opskrift, der vil skille undervejs, men da jeg oversatte Return to the Forbidden Planet, slog det mig, at Shakespeare for sin tid har været en rock-og-rullesten, der med sine rytmer, riffs, breaks, billeder og stanzaer var med til at sende bølger af energi gennem sproget og få banaliteter og dybsindigheder til at forene sig i pur poesi.

Det samme gælder de forenklede hjerte-smerte-universer i *Planeten*, hvor jeg frydefuldt fik lov til at liste mig ind på et område, der hørte til min dunkle, kulturelle identitet. Mange af de sange, jeg oversatte hørte nemlig til et skyggeområde, som det ikke var lødigt at beskæftige sig med i tressernes start. Pop var et frygteligt skældsord og ikke en accepteret del af den opvoksende massekultur. I gymnasiet, hvor jeg gik, blev vi inddelt i pop-vrag og jazz-fiduser.

For at afstive mit ego i den nye, fremmede verden mellem borgerskabets børn gik jeg om dagen for at være jazz-fidus, men i week-enden samledes en lille frimurerskare blandt os i et hus bag Diakonissestiftelsen og lyttede til POP FOR FULDT BLÆS. (Det var før høretelefonernes tid.) Det var især The Shadows, som spillede med Cliff Richard, der holdt for. Jeg lånte Asgers fars hornbriller, så jeg ku' ligne Hank Marvin, mens vi på rad og række udførte det trekantede trinmønster, der var kendt som »Shadows-Walk«. Musikken var for mig en forbudt planet, som jeg betrådte med lyst, fordi den ikke forestillede andet, end den var. Lyde om at lide og længes og savne og elske og opnå. Som om det ikke var en værdig fællesnævner for alle uanset alder og tempera-

Siden indfandt The Beatles sig på arenaen som en musikalsk kontrast-væske, der gennemlyste, at modsætningerne mellem pop og elite, mellem hoved og krop er falske. Blot fordi noget er iørefaldende, behøver det ikke være overfladisk. Vi gav os selv lov til at lytte med hele kroppen og bevæge os på nye måder. Præsidentdøtre vrikkede offentligt med røven, og vi fandt nye danseformer, der fjernede sig fra den tætklamrende pardans og ud i rummet, hvor vi dansede op til hinanden på toppen af en økonomisk højkonjunktur i en eufori, der en kort overgang fik os til at føle os så usårlige og almægtige, fordi vi lærte at spadsere på månen og et øjeblik fik de gamle magthavere til at tvivle på sig selv, fordi muligheder, de aldrig havde drømt om, dagligt åbenbarede sig i tid og rum, mens lige dele livslyst og protest mod forsteningen ynglede ny musik, der bragte adrenalinspejlet op i kyssehøjde.

En klog mand sagde, at mediet er budskabet; og inddelte dem i kolde og varme medier. Det musikalske teater er i høj grad varmt, og det har været en fryd at lege med de bevidst børnerimsagtige sangtekster, der vipper på kanten mellem nonsens og indsigt og uhæmmet tapper af sprogets selvynglende energier på en måde, der i hvert fald ikke tager noget fra Shakespeare - snarere tværtimod. For det bedste af den elektriske musik skylder mindst Shakespeare lige så meget, som den skylder seksualdriften.

Forfatteren

Af Jørgen Heiner

Bob Carlton er uddannet på Hulls Universitet, hvor han læste drama. Efter endt eksamen blev han tilknyttet Belgrade Theatre med statsstipendium som instruktørassistent, og har siden da været kunstnerisk leder af det i London hjemmehørende, men turnerende Bubble Theatre, hvortil han skrev Den forbudte Planet.

Freelance-arbejde har ført Bob Carlton rundt til forskellige teatre i hele England, bl.a. i Newcastle, Oxford og Everyman Theatre i Liverpool, hvor han skabte et juleshow, der blev en kæmpesucces og brød alle tidligere publikumsrekorder.

Bob Carlton har desuden været TV-instruktør på flere enkelt-produktioner og serier, samt iscenesat en enkelt film for BBC - New Shoes. I 1990 vandt han med Den forbudte Planet den eftertragtede Lawrence Olivier-pris for årets bedste musical, hvilket vakte stor sensation, fordi det var i skarp konkurrence med flere af de store og kostbare West End-musicals bl.a. Miss Saigon og Aspects of Love, der netop har været spillet på Aarhus Teater og som senere skal på landsturné.

Bob Carlton har iscenesat Den forbudte Planet i Sidney og New York, og naturligvis også i London, hvor den på Cambridge Theatre for længst har passeret sin opførelse nr. 1000.

I mellemtiden har Bob Carlton skrevet en opfølgende rock-musical til Boulevard Theatre (Soho) –

From a Jack to a King, der efter premieren i februar 1992 blev overført til West End-teatret Ambassadors.

Også From a Jack to a King bygger på Shakespeare – denne gang med udgangspunkt i historien om Macbeth og hans vej til magten – omsat til en rockstjernes vej til berømmelsen og med musik af bl.a. Chuck Berry, Ricky Vallance og Phil Spector.

Bob Carlton er født i byen Coventry - nordvest for London i grevskabet Warwick, hvor også William Shakespeare kommer fra. Dette forklarer tillige en anden af hans store passioner - for Coventry City Football Club.

Afgangscheck

for sæsonens anden halvdel

PÅ AARHUS TEATER

William Heinesens storslåede roman om svirebrødre og missionsfolk, dramatiseret af Jørgen Ljungdalb

Premiere på Store Scene 17. december

★ GOLDBERG-VARIATIONER

George Teboris provokerende og morsomme komedie – en dobbeltbundet skabelsesberetning med bl.a. Aksel Erhardsen

Premiere på Store Scene 19. februar

★ DE TRE MUSKETERER

Alexandre Dumas' uopslidelige eventyrfortælling, bearbejdet af Planet-farerne Madeleine Røn Juul og Hans Kragh-Jacobsen

Premiere på Store Scene 23. april

Henrik Ibsens afslørende familiedrama om undertrykkelse, løgn og hykleri med Karen Wegener og Olaf Johannessen i hovedrollerne

Premiere på Scala 5. marts

★ MORGEN OG AFTEN

Husdramatikeren Astrid Saalbachs første skuespil til Aarhus Teater – en udfordring til vanetænkningen

Premiere på Studio 15. januar

★ WEEKEND MED SNE

Nyt skuespil af Henning Mortensen om moderne dansk familieliv med koldfronter mellem generationerne

Premiere på Stiklingen 7. maj Vælg mindst tre forestillinger og tegn et abonnement – det betaler sig bedst. Men er du under 25 år, får du også op til 50 kroners rabat på en løssalgsbillet.

Spørg på abonnements- eller billetkontoret – og hold øje med alle de andre tilbud, der også dukker op på Aarhus Teater i de kommende måneder. Læs om livet på scenen og bag kulisserne i teatrets eget blad KLAR SCENE. Det er gratis.

★ DEN KÆRLIGE KIKKERT

Benny Andersen-tekster samlet i en musikalsk hyldest til livet og kærligheden – en rigtig forårs-cabaret

Premiere på Cabaretscenen 23. april

AARHUS TEATER

Billetsalg: 86 12 26 22 · Abonnement og gruppebestilling: 86 12 27 06

